

30 SỰ KIỆN CÓ ẢNH HƯỞNG NHẤT CỦA TRUNG QUỐC THỜI KỲ 1978 - 2008

1. Hội nghị Trung ương 3 khoá XI Đảng Cộng sản Trung Quốc (năm 1978)

Từ ngày 18 đến 22 – 12 – 1978, Hội nghị Trung ương 3 khoá XI Đảng Cộng sản (ĐCS) Trung Quốc diễn ra tại Bắc Kinh. Hội nghị đã đưa ra quyết sách chiến lược xây dựng hiện đại hoá xã hội chủ nghĩa, phương châm và chính sách tổng thể cho công cuộc cải cách mở cửa. Hội nghị nhấn mạnh: “*Cần phải thay đổi sức sản xuất không còn phù hợp với quan hệ sản xuất và kiến trúc thượng tầng hiện nay, thay đổi phương thức quản lý, phương thức hoạt động và tư tưởng không còn phù hợp. Đó là một cuộc cách mạng cả bề rộng lẫn chiều sâu*”. “*Sử dụng một loạt các biện pháp kinh tế mới, quan trọng để cải cách sâu rộng thể chế quản lý kinh tế và phương pháp quản lý kinh doanh*”, “*nỗ lực sử dụng kỹ thuật và thiết bị tiên tiến trên thế giới*”. Thời kỳ mới cải cách mở cửa của Trung Quốc bắt đầu từ đây, mô hình kinh tế kế hoạch truyền thống chuyển sang mô hình kinh tế thị trường, đi từ đóng cửa sang mở cửa đối ngoại.

2. Xây dựng đặc khu kinh tế (năm 1979)

Ngày 15-7-1979, Trung ương ĐCS và Quốc vụ viện Trung Quốc phê chuẩn Báo cáo thực hiện những chính sách đặc thù và các biện pháp linh hoạt trong hoạt động kinh tế đối ngoại của hai tỉnh Quảng Đông và Phúc Kiến, quyết định xây dựng thí điểm đặc khu ở Thâm Quyển, Chu Hải, Sán Đầu và Hạ Môn. Ngày 13-8, Quốc vụ viện ban hành “*Quyết định về những vấn đề liên quan đến việc tăng thu ngoại hối để tăng cường phát*

triển ngoại thương”. Nội dung chủ yếu là mở rộng quyền hạn ngoại thương của địa phương và doanh nghiệp, kích lệ tăng cường xuất khẩu, xây dựng đặc khu xuất khẩu. Ngày 16-5-1980, ĐCS Trung Quốc và Quốc vụ viện phê chuẩn “*Cương yếu hội nghị hai tỉnh Quảng Đông, Phúc Kiến*”, chính thức định nghĩa “*đặc khu*” chính là “*đặc khu kinh tế*”. Trong thời gian đầu của công cuộc cải cách mở cửa, khi còn thiếu kinh nghiệm giao lưu kinh tế đối ngoại và hệ thống pháp luật trong nước chưa được kiện toàn, việc xây dựng đặc khu kinh tế có tác dụng to lớn trong việc tăng cường cải cách mở cửa và mở rộng trao đổi kinh tế với bên ngoài.

3. Xây dựng chế độ trách nhiệm khoán sản xuất đến hộ gia đình (năm 1982)

Ngày 1-1-1982, Trung ương ĐCS Trung Quốc phê chuẩn “*Cương yếu Hội nghị công tác nông thôn toàn quốc*”. Cương yếu chỉ ra: Các chế độ trách nhiệm thực hiện ở nông thôn hiện nay như trả công theo định mức nhận khoán, trả công theo liên kết sản xuất nhận khoán chuyên nghiệp, khoán sản xuất đến từng người, từng hộ, từng tổ v.v... đều là chế độ trách nhiệm sản xuất của nền kinh tế tập trung XHCN; năm 1983 Trung ương ĐCS Trung Quốc đưa ra văn kiện khẳng định chế độ khoán sản xuất đến hộ gia đình là sự sáng tạo lớn của Trung Quốc dưới sự lãnh đạo của Đảng, là sự phát triển mới về lý luận hợp tác hoá nông nghiệp của chủ nghĩa Mác – Lê nin. Hội nghị Trung ương 8 khoá XIII từ ngày 25 đến 29-11-1991 đã thông qua “*Quyết định về việc tăng cường hơn nữa công tác nông nghiệp và nông thôn*

của Trung ương ĐCS Trung Quốc". Quyết định đưa ra chế độ trách nhiệm với khoán sản xuất đến hộ gia đình là chủ yếu, thể chế kinh doanh kết hợp giữa thống nhất và phân chia là một chế độ cơ bản của tổ chức kinh tế tập thể ở nông thôn Trung Quốc phải được ổn định lâu dài và không ngừng bổ sung và hoàn thiện. Đây là bước đi đầu tiên trong cải cách thể chế kinh tế nông thôn, chế độ này đã phá vỡ thể chế "nhất đại, nhị công", "nồi cơm to" trước đây, đồng thời góp phần tăng cường sức sản xuất của nông dân, giải phóng sức sản xuất ở nông thôn.

4. Xuất hiện kinh tế hàng hoá có kế hoạch (năm 1984)

Hội nghị Trung ương 3 khoá XII ĐCS Trung Quốc ngày 20-10-1984 đã thông qua "*Quyết định của Trung ương ĐCS Trung Quốc về cải cách thể chế kinh tế*". Quyết định chỉ ra: Tăng cường quán triệt thực hiện phương châm phát triển kinh tế trong nước và mở cửa với bên ngoài, tăng cường cải cách toàn bộ thể chế kinh tế trọng tâm là ở thành phố là nhu cầu thiết thực để phát triển Trung Quốc hiện nay. Nhiệm vụ cơ bản trong cải cách là xây dựng thể chế kinh tế XHCN mang đặc sắc Trung Quốc, có sức sống mãnh liệt, thúc đẩy phát triển sức sản xuất xã hội. Quyết định khẳng định: Cải cách thể chế kế hoạch, trước tiên cần phá bỏ quan niệm truyền thống là kinh tế kế hoạch đối lập với kinh tế hàng hoá, nhận thức rõ kinh tế kế hoạch XHCN là kinh tế hàng hoá có kế hoạch trên cơ sở chế độ công hữu, dựa theo và vận dụng quy luật giá trị. Phát triển mạnh kinh tế hàng hoá là giai đoạn không thể bỏ qua trong phát triển kinh tế xã hội, là điều kiện cần trong quá trình hiện đại hoá kinh tế Trung Quốc.

5. Phát động cải cách doanh nghiệp có chế độ sở hữu toàn dân (năm 1986)

Ngày 5-12-1986, Quốc vụ viện Trung Quốc thông qua "*Những quy định về tăng cường cải cách doanh nghiệp, tiếp thêm sinh*

lực cho doanh nghiệp". Quy định này nêu rõ các doanh nghiệp nhỏ sở hữu toàn dân có thể tích cực thi hành kinh doanh theo lối nhận khoán và chịu trách nhiệm. Những doanh nghiệp lớn và vừa sở hữu toàn dân cần thực hiện chế độ trách nhiệm kinh doanh nhiều hình thức. Các nơi có thể lựa chọn một số những doanh nghiệp lớn và vừa sở hữu toàn dân có đủ điều kiện để thí điểm chế độ cổ phần. Sự xuất hiện của quy định này có ý nghĩa rất lớn trong việc thúc đẩy bước tiến trong cải cách thể chế kinh tế thành phố, cải thiện về bề ngoài của doanh nghiệp, mở rộng quyền tự chủ trong kinh doanh của doanh nghiệp lớn, thúc đẩy cải cách cơ chế bên ngoài của doanh nghiệp.

6. Mở con đường cơ bản "một trung tâm, hai điểm cơ bản" (năm 1987)

Từ ngày 25-10 đến ngày 1-11-1987 diễn ra Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ 13 ĐCS Trung Quốc. Đồng chí Triệu Tử Dương trình bày báo cáo mang tựa đề "*Bước tiến trên con đường xã hội chủ nghĩa mang đặc sắc Trung Quốc*". Báo cáo trình bày lý luận giai đoạn đầu của chủ nghĩa xã hội, đưa ra con đường cơ bản "một trung tâm, hai điểm cơ bản" trong giai đoạn đầu của CNXH, xây dựng con đường phát triển đến giữa thế kỷ sau theo 3 bước, thực hiện hiện đại hoá, và đưa ra nhiệm vụ cải cách thể chế chính trị. Đại hội XIII vẫn tiếp bước con đường phát triển từ Hội nghị trung ương 3 khoá XI, thực hiện bước nhảy vọt mới của việc Trung Quốc hoá chủ nghĩa Mác – Lê nin, mở ra con đường xây dựng CNXH mang đặc sắc Trung Quốc.

(Còn nữa)

KIỆT NHI sưu tầm